

NAŚLADOWNIK (58) *sb m*

-f- (37), -á- (18), -(s)- (3).

Oba a oraz o jasne.

sg N naśladownik (17). \diamond *I* naśladowniki(e)m (6). \diamond *V* naśladowniku (1). \diamond *pl N* naśladownicy (9). \diamond *G* naśladownik(o)w (4). \diamond *D* naśladownik(o)m (7). \diamond *A* naśladowniki (4). \diamond *I* naśladowniki (7) *KromRozm I*, *BibRadz*, *WujJud*, *WujJudConf*, *SkarŻyw*, *ArtKanc*, *WujNT*, naśladownikami (2) *KrowObr*, *GrzegRóżn*. \diamond *V* naśladownicy (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI w.

1. *Ten, kto idzie w ślad za kim, towarzyszy komu; acoluthus, consequens Mącz; assecla Calep; sectator, sequela Cn* (3) : *Acoluthus*, latine *consequens* Náśladownik *Mącz* 2d; *Assecla* – *Nafzladownik*. vel, *Służka wízedze zamnąchodzący. Calep* 104a.

a. *Współuczestnik; comes Mącz, Cn [czego]* (1) : *Caesar cum se victoriis Pompei comitem esse mallet quam socium*, Gdy wolał być náśladownikiem Pompeiułowego zwycięftwá niżli pomocnikiem. *Mącz* 398a.

2. *Ten, kto wyznaje czyją naukę, postępuje wedle czyich wskazań, jest komu posłuszny; wyznawca, zwolennik; imitator PolAnt, Mącz, Calep, Vulg, Cn; sectator Mącz, Calep, Cn; assectator Mącz, Calep; sequens Mącz [często metonimicznie, np. naśladownik Lutra = wyznawca nauk Lutra]* (38) : *Dogmatistes, qui alicuius dogma sequitur*, *DiŃcipuł/ Náśladownik/ Obróńcá fwych vftaw. Mącz* 93c; *Sectator, Náśladownik zwolennik/ vczeń/ diŃcipuł. Mącz* 384d, 385a; *Calep* [971]a.

naśladownik czyj [w tym: G sb i pron (13), *pron poss* (11), *ai poss* (3)] (27): *OpecŻyw* 92v, 180v; *RejPs* 188v; *kołcyoł nyebłáđził áni błáđzi/ Ale Luter z fwemi náśladowniki/ ktorzy od yednołci kołcyołá fye odłłczepili KromRozm I Fv, A2; KromRozm II f4; KromRozm III A2v; KrowObr* 42; *BibRadz Eph* 5/1; *Philosophaster, philosophorum imitator, Náśladownik mądrich luđzi/ vczeń/ który fie rad vczy. Mącz* 279d; *RejAp* CC3v; *RejPos* 126, 170v, 187v, [279], 331; *WujJud* 33v; *WujJudConf* 124v, 151; *BudNT Eph* 5/2[1]; *CzechRozm* 239; *SkarJedn* 25; *Toć ieft oná Boska cnotá/ powfzechna y połpolitá dobroć/ [...] ktorey my tełz náśladować iáko Boży náśladownicy mamy. SkarŻyw* 114; *szedł iułz ná on czás y mieyfce dyłputácyey náznáczone Arryufz/ z wielką y pyłzną hordą dworzan/ fwych náśladownikow SkarŻyw* 390; *pokarał Pan Bog niezbożność ich [odszczepienców]/ iłz [...] ziemiá [...] do piekłá przepuścílá onych trzech: á náśladownikow ich 250. mężów/ ktorzy znamowy odłzczepiencow onych burzliwych/ w vrząd fię kápłáńfki wdawác [...] śmieli/ ogień [...] popalił. SkarŻyw* 492; *NiemObr* 180; *ArtKanc* K14.

Wyrażenia: »grecki naśladownik« = *wyznawca kościoła grecko-katolickiego* (1): *Obácż Grecki náśladowniku Cefárzá Greckiego dziwne słowa. SkarJedn* 290 *margin.*

»naśladownik nauki« (2): *Z kąd tełz náśladowniki tey náuki yego/ názwano Kátháfrygás/ y Phrygáftas. KromRozm III E2v; Mącz* 385a.

»nowowierny naśladownik« (1): [*Zwinglojus i inni bontowni mistrzowie*] *fámi siebie y z fwemi nowowiernemi náśladowniki hániebnie potráčili. WujJud* 33v.

»naśladownik prawdy świętej« (1): *GrzegRóżn Bv cf* »abo zwolennik abo naśladownik«.

»ślepy naśladownik« (1): Bo nauka kácerfka prętko powftáie/ złęgo łumnienia ludzi wsię nábierze/ á zaśię prętko vftáie/ á doły takie zoftáwi w ktorych zálieę potym flepi ich nálládownicy/ chcąc czyftá wodę pić/ błoto naydą *SkarJedn* 25.

»wierny naśladownik« (4): *RejPs* 188v; A także też y ty kázdy Krześciáńki człowiecze/ ktory łie miánuiefz być wiernym nálládownikiem Páná łwego/ bierz przykłád s tych zwolennikow łwiefzych ięgo/ nie dufay rozumowi łwemu *RejPos* 126, [279]; *LatHar* 330.

Szeregi: »sługa i naśladownik« (2): *RejAp* CC3v; prawdziwi łudzy/ y nálládownicy Páná Chriřtułowi/ po rozmáitych pracách y fráłunkach łwiátá tego/ wiecznych rołkołzy z Panem łwym vżywác będą. *NiemObr* 180.

»uczen a (albo, i) naśladownik« [szyk 2:1] (3): yáko ma [krzełcijański człowiek] rozumyeć o tey náuce/ ktora w Nyemcach od Luthrá y od yęgo nálládownikow álbo vcznyow od trzydzyełci lat náłtáá *KromRozm I A2*; *RejPos* 170v; *CzechRozm* 239.

»abo zwolennik abo naśladownik« (1): będziem ich tu pytać [...] o ty mieyłcá do piłmá łwieftego náležące/ [...] z ktorychby okazáli fię być/ ábo zwolennikámi Stánkárowemi/ ábo iáko oni mowią/ Nálládownikámi prawdy łwieftey. *GrzegRóżn* Bv.

Przen [czyj] (2) : Słuchayże co zálieę mowi thenże Ian s. ku nędzney zyemi y ku nálládownikom iey: A tobie będzie biedá nędzna zyemio *RejPos* 332v.

Szereg: »miłownik a naśladownik« (1): ia wam nie tákiego pokoiu zoftáwuie/ y s thákiego was vpominam/ iáki łwiát dawa miłownikom á nálládownikom łwoim *RejPos* 334v.

3. *Ten, kto się na kimś wzoruje, bierze przykład z czyjęgo postępowania, stara się komu dorównać pod jakim względem; imitator Mącz, Vulg, Cn [dopełnienie wyrażone rzeczownikiem oznaczającym cechę lub stan występuje w połączeniu z przydawką przyżnościową]*; (10) : Imitator, Nálládownik. *Mącz* 166a; *Calep* [507]a.

naśladowmk czego (3): y pobudował kłáźtorow niemáło: wktorych żyli náśladownicy vboftwá Chryřtułowego. *SkarŻyw* 472, [474]. *Cf Wyrażenie*.

naśladownik czyj [w tym: *G sb i pron* (4), *ai poss* (1), *pron poss* (1)] (6): W zakonie [...] práwy náśladownik S. Dominiká/ iáko y on Chryřtułá/ połtěpowáł z cnoty w cnotę. *SkarŻyw* 371, 50 *marg*, 132, [474]; *NiemObr* 31; BAdźcie náśládowniki moimi/ iáko y ia Chriřtułowym. *WujNT* 1.*Cor* 11/1.

Wyrażenie: »żywota [czyjęgo] naśladownik« (1): wielki poczet tych ktorzy żywotá y cnot ięgo nálládowniki być chćieli/ práwie drzwi do niego wyłamowáli *SkarŻyw* 57.

4. *Ten, kto postępuje w określony sposób [czego]* (2) : Przyřtápili fię nálládownicy niecnoty/ (lecz) od zakonu twęgo oddalali fię. *BudBib Ps* 118/150; SŁuchaycie mię náśladownicy łpráwiedliwołć(i)/ ktorzy łzukaćie Iehowy poyrzycie ná łkálę zktorey wycięci ielštećie *BudBib Is* 51/1.

5. *Następcá, potomek* [czyj; w tym: *G pron* (1), *pron poss* (1)] (2) :

Szereg: »potomstwo potomek i (albo) naśladownik« (1:1): Rozumiej przez łwoie potomłtwo (albo) nálládowniki *BudBib* I 34Id *marg*; The rzęczy opowíadał łwoim Zwolennikom/ y innym ich potomkom y nálládownikom *ArtKanc* I19v.

6. *Ten, kto kogo naśladuje, odtwarza czyje zachowanie lub wygląd, udaje kogo; simia Mącz, Cn (3) : Simia, Naśladownik/ który zwłaszcza naśladuje kogo w czym/ wzorki z kogo wybiera/ a onych naśladuje/ w przypowieści bywa mówiono. Mącz 393c.*

Wyrażenia: »naśladownik gorliwy« (1): Aemulus, Ten który zayrzy zawiści/ albo nienawidzi/ też Naśladownik gorliwy bywa rzeczon. Mącz 4b.

»zły naśladownik« = cacozelus Mącz, Cn (1): Cacozelus, Zły naśladownik. Mącz 28d.

Synonimy: 1. towarzysz; 2. miłośnik, miłownik, sługa, uczeń, wyznawca, zwolennik; 5. namiastek, namiestnik, następca, potomek.

Cf [NAŚLADOWACZ], NAŚLADOWCA, NAŚLEDNIK

TK